

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКО-
ПОЛЬСЬКИХ ТА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ)»**

підготовки *БАКАЛАВРА*

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Перекладацький аналіз тексту (на матеріалі українсько- польських та польсько-українських перекладів)» підготовки бакалавра.

Розробник:

Касянчук Н. М., асистент кафедри полоністики і перекладу;

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу протокол №1 від 27 серпня 2021 року.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'С. В. Сухарєва', is centered within a light gray rectangular box.

Завідувач кафедри:

(проф. Сухарєва С. В.)

© Касянчук Н. М., 2021 р.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	бакалавр	Вибіркова
		Рік навчання 3-й
		Семестр 6-ий
Кількість годин/кредитів / 150 / 5		Лекції 40 год.
		Практичні 28 год. Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 72 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання польська, українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Касянчук Наталія Миколаївна

Асистент кафедри полоністики і перекладу

Контактна інформація: +380674573702, kasianchuk.nataliya@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Під час вивчення курсу «Перекладацький аналіз тексту (на матеріалі українсько-польських та польсько-українських перекладів)» здобувачі освіти навчатимуться здійснювати перекладацький аналіз текстів, що належать до офіційно-ділового, науково-технічного, публіцистичного та художнього стилів польської та української мов; будуть аналізувати семантичну та синтаксичну організацію тексту.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є поглиблення теоретичної бази майбутнього перекладача; підготовка до самостійної роботи в якості редактора текстів перекладів українською та польською мовами; навчання процедурі оцінювання якості тексту перекладу.

Основними завданнями дисципліни є засвоєння здобувачами освіти методики лінгвістичного та перекладознавчого аналізу текстів різних типів та жанрів; жанрово-стилістичних, граматичних, лексичних та прагматичних норм мови перекладу; вивчення основних принципів та етапів редагування перекладів польською та українською мовами; методів пошуку помилок та їх усунення в текстах різних типів та жанрів; використання прийомів та стратегій перекладу (перефразування, синтаксичні перетворення на рівні речення та абзацу, використання шаблону); вміння виявляти та класифікувати перекладацькі помилки, вносити необхідні корективи в переклад.

3. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності

ЗК: Здатність вчитися і опановувати нові знання.

ЗК: Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

ЗК: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

ЗК: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК: Здатність послуговуватись сучасними технологіями, зокрема і інформаційно-комунікаційними та педагогічними.

Фахові компетентності

ФК: Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями під час інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учень, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

ФК: Здатність демонструвати сформовані мовну й мовленнєву компетенції з польської мови на високому рівні в процесі фахової і міжособистісної комунікації, коректування текстів, перекладу зразків різних функціональних стилів.

ФК: Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, добросовісності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні результати навчання

ПРН: Вільно спілкується державною та іноземними мовами усно й письмово, використовує їх для організації продуктивної міжкультурної комунікації.

ПРН: Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН: Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

ПРН: Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, різних зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

ПРН: Виконує як усний, так і письмовий переклади, коректування текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працює зі словниками й довідковими джерелами, новітніми інформаційними технологіями в галузі перекладу.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/бал
Змістовий модуль 1. Wprowadzenie do procesu tłumaczenia						
Temat 1. Analiza tekstu do tłumaczenia: rozpoznawanie zjawisk językowych, odmian funkcjonalnych języka obcego występujących w tekście i występujących w nim odniesień do zjawisk kulturowych.	14	4	2	7	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 5
Temat 2. Wyszukiwanie dokumentacji potrzebnej do przetłumaczenia tekstu.	12	4	2	5	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 5
Temat 3. Typ tekstu (np. informacja prasowa, notka biograficzna, artykuł popularnonaukowy, umowa itp.) a przykład. Perspektywa odbiorcy.	12	4	2	5	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 5
Temat 4. Etapy i organizacja procesu tłumaczenia.	12	4	2	5	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 5
Види підсумкового контролю						МК1, 30
Разом за модулем 1	50	16	8	22	4	50
Змістовий модуль 2. Analiza tekstów w ramach procesu tłumaczenia. Klasyfikacja błędów, techniki i strategie tłumaczeniowe.						
Temat 5. Nieprzekładalność – problemy formalno-strukturalne,	12	4	2	5	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 6. Nieprzekładalność – problemy leksykalne.	12	4	2	5	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 7. Nieprzekładalność – problemy stylistyczne.	17	4	2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3

Temat 8. Strategie (egzotyzacja, udomowienie) i techniki (użycie hiperonimu, objaśnienia, substytucji, ekwiwalentu funkcjonalnego, zapożyczenia, przypisu, itd.) tłumaczenia.	20	4	5	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 4
Temat 9. Weryfikacja i redakcja tekstu przekładu.	19	4	4	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ,3
Temat 10. Analiza błędów tłumaczeniowych.	20	4	5	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 4
Види підсумкового контролю						МК2, 30
Разом за модулем 2	100	24	20	50	6	50
Всього годин/ Балів	150	40	28	72	10	100

Форма контролю*: ДС - дискусія, ДБ - дебати, Т - тести, ТР - тренінг, РЗ/К - розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС - індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ - робота в малих групах, МКР/КР - модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р - реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

Таблиця 3

1.	Підготувати презентацію «Класифікація перекладацьких помилок».
2.	Підготувати презентацію «Проблема оцінки якості перекладу».
3.	Підготувати наукову розвідку «Критерії оцінювання письмових перекладів офіційно-ділових документів»
4.	Опрацювати статтю , підготувати есе «Pułapki językowe w tłumaczeniu tekstów obszaru IT» https://journals.pan.pl/Content/83483/mainfile.pdf
5.	Опрацювати статтю Czesława Schatte , підготувати есе «Teksty reklamowe a problemy ich tłumaczenia»
6.	Виберіть статтю, проаналізуйте один з перекладів на українську, класифікуйте перекладацькі помилки. https://monitor-press.com/pl/2013-05-12-19-36-26/category/14-2019.html
7.	Проаналізуйте наведений текст , виділіть у ньому перекладацькі труднощі, визначте перекладацькі пріоритети, потім виконайте повний письмовий переклад на українську. https://www.liberties.eu/pl/stories/prawa-autorskie-zabezpieczenia-wolnosc-slowa/15059

8.	Проаналізуйте наведений текст , виділіть у ньому перекладацькі труднощі, визначте перекладацькі пріоритети, потім виконайте повний письмовий переклад на польську. https://dlf.ua/ua/silske-gospodarstvo-v-ukrayini/
9.	Виберіть науково-технічний текст (5000-6000 символів), виконайте повний письмовий переклад на українську
10.	Виберіть художній текст сучасного українського автора (5000-6000 символів), виконайте повний письмовий переклад на польську.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ Й ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ:

Для виконання завдань з циклу «Самостійна робота» необхідно:

– повторити теоретичний матеріал, котрий опрацьовували здобувачі разом з викладачем на практичних заняттях з курсу;

– при виконанні завдань обов’язково дотримуватись засад доброчесності: подавати лише перевірений ілюстративний матеріал, правильні бібліографічні відомості, зазначати ресурси, котрі Ви використовуєте;

– презентація повинна містити не менше 20 слайдів, відповідати темі, містити ілюстрації, графіки, схеми і под.;

– практичні завдання можна оформляти у друкованій формі або написаній від руки, якщо інше не зазначено у завданні;

– при перекладі можна використовувати глосарії створені впродовж практичних занять, перекладні та тлумачні словники, не рекомендується використовувати засоби машинного перекладу;

– бібліографічні покликання подавати у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела та сторінки [1, с. 39] чи без зазначення сторінки, якщо йдеться про працю загалом [1]; між скороченням «с.» і номером сторінки ставити нерозривний пробіл; покликання на кілька наукових студій потрібно оформляти так: [4, с. 55; 10, с. 15] або так: [4; 6; 10];

– бібліографічний список оформляти за вимогами (<http://vippp.org.ua/files/pedposhyk/spuslit-1557135224.pdf>).

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров’я під час проведення модульних робіт, заліків, екзаменів і под.

Політика щодо термінів виконання завдань та перекладання: усі завдання, передбачені у силабусі, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, то повинен представити самостійно виконані завдання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал.

Політика щодо академічної доброчесності: середовище на практичних заняттях є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Списування під час модульних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних гаджетів).

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест).

На заліку студентові пропонується здійснити індивідуальний письмовий переклад (5 фрагментів текстів різного стилю польською та українською мовами). Робота оцінюється в 60 балів за такими критеріями: за адекватність та еквівалентність перекладу, вміння синтезувати та резюмувати вихідне повідомлення; форматування вихідного документу та якість перекладу польською та українською мовами.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 - 100	Відмінно
82 - 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 - 59	Незадовільно

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гула Є. А. Редагування як один з головних чинників якісного перекладу [Електронний ресурс] Є. А. Гула. – Режим доступу <http://www.uta.org.ua/data/loads/Gula.pdf>
2. Гайдук Н.А. Основи редагування перекладів. Практикум для студентів II-IV курсів спеціальності «Переклад (українська, російська, польська мови)». Маріуполь: МДГУ, 2008.
3. Гураль М., Дащенко О., Новосьолова А., Сорвілова Т., Гермаківська Т. Функціонально-стильовий аспект перекладу: Навчальний посібник Чернівці: Рута, 2005. 96 с.
4. Касянчук Н. Термінологія як об'єкт дослідження лінгвополоністики. *Ваia Mare: Baltija Publishing*, 2018 с. 26-28
5. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ : Юніверс, 2002. 275 с.

6. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2000. 448 с.
7. Balcerzan E., Tłumaczenie jako wojna światów. Poznań, 2010.
8. Barańczak S., Ocalone w tłumaczeniu. Poznań, 1992.
9. Lipiński K., Vademecum tłumacza. Kraków, 2000.
10. Macpherson R., English for Writers and Translators. Warszawa, 2006.
11. Nord C. Text analysis in translation: theory, methodology and didactic application of a model for translation-oriented text analysis. Amsterdam : Rodopi, 2006. 284 p.
12. Pieńkos J., Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. Kraków, 2003.
13. Szymańska I., Przekłady polemiczne w literaturze dziecięcej. *Rocznik przekładoznawczy*. 9/2014

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Mała encyklopedia PWN A – Z / red. M. Krzywda-Pogorzelski. Warszawa : PWN, 2000. 1183 s.
2. Mały słownik języka polskiego / red. L. Sobol. Warszawa : PWN, 1993. 1181 s.
3. Oryginalna AZetka. Encyklopedia PWN / red. B. Kaczorowski. Warszawa : PWN, 2006. 1286 s.
4. Słownik frazeologiczny języka polskiego / S. Skorupka. T. I – II. Warszawa : WP, 1967.
5. Słownik języka polskiego / red. M. Szymczaka. T. I – III. Warszawa : PWN, 1987.
6. Słownik języka polskiego / red. W. Doroszewski. T. I – XXI. Warszawa : PWN, 1997.
7. Słownik poprawnej polszczyzny / red. W. Doroszewski. Warszawa : PWN, 1973. 1054 s.
8. Słownik wyrazów bliskoznacznych / red. S. Skorupki. Warszawa : WP, 1988. 1078 s.
9. Słownik wyrazów obcych / red. L. Sobol. Warszawa : PWN, 1995. 1185 s.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

<https://uk.glosbe.com/pl/uk>
<https://webgate.ec.europa.eu/sr/>
https://beta.e-justice.europa.eu/35981/PL/public_documents_forms
<https://sjp.pwn.pl/>
<https://pereklad.online.ua/ukr/>
<https://passport.org.ua/vazhливо/transliteratsiya>
https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/68
<http://sum.in.ua/>